

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 404/04-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. decembra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Jančík, spol. s r. o., so sídlom D. N., zastúpenej advokátkou JUDr. D. L., K., vo veci porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 28/2003 (pôvodne pod sp. zn. 2 Rob 255/03) a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Jančík, spol. s r. o., o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. novembra 2004 doručená sťažnosť Jančík, spol. s r. o., so sídlom D. N. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom

Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 28/2003 (pôvodne pod sp. zn. 2 Rob 255/03).

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 6. marca 2003 okresnému súdu návrh na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie sumy 43 835,90 Sk s príslušenstvom. Okresný súd vydal vo veci 11. marca 2003 platobný rozkaz sp. zn. 2 Rob 255/03, proti ktorému podal odporca 24. júla 2003 odpor. Po zrušení platobného rozkazu bolo vo veci nariadené pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo 21. októbra 2003. Na tomto pojednávaní rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 23 Cb 28/03, ktorým zaviazal odporcu na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom, ako aj na náhradu trov konania. Prvostupňový rozsudok odporca napadol 8. januára 2004 odvolaním.

Sťažovateľka vyslovila názor, že okresný súd pochybil už pri doručovaní platobného rozkazu, keďže nepostupoval v súlade s ustanovením § 48 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku a nesprávne podľa nej postupoval aj v prípade posudzovania písomného podania odporcu z 8. januára 2004 označeného ako odpor. Aj napriek tomu, že odporca napadol prvostupňový rozsudok iba v časti týkajúcej sa úrokov z omeškania, ktoré považoval za neprimerané, odmietol okresný súd vyznačiť právoplatnosť rozsudku v časti, ktorá odvolaním napadnutá nebola. Vzhľadom na to podala sťažovateľka sťažnosť okresnému súdu, ktorej opodstatnenosť však jeho predsedníčka neuznala. To viedlo sťažovateľku k podaniu žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedníčkou okresného súdu, čo urobila 25. júna 2004. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznal sťažnosť sťažovateľky na prietahy v konaní za čiastočne opodstatnenú (v časti odmietnutia vyznačiť čiastočnú právoplatnosť rozsudku označeného okresného súdu).

Krajský súd rozhodol o odvolaní odporcu rozsudkom sp. zn. 15 Cob 23/04 z 30. júna 2004 tak, že prvostupňový rozsudok v napadnutej časti potvrdil a odporcu zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania. Sťažovateľka ďalej poukazovala na to, že okresný súd vyznačil doložku právoplatnosti na rozsudku sp. zn. 23 Cb 28/03 z 21. októbra 2003 až 27. septembra 2004 iba na základe jej urgencye. Podľa tejto doložky sa uvedené rozhodnutie stalo právoplatným 14. januára 2004, ohľadne istiny a trov konania a vo zvyšku

nadobudlo právoplatnosť 2. augusta 2004. Sťažovateľka uviedla, že jej bol právoplatný rozsudok doručený až 6. októbra 2004.

Sťažovateľka požadovala prihliadnúť na to, že zdĺhavé súdne konanie jej spôsobilo a naďalej spôsobuje vysoké výdavky a navyše existuje dôvodná obava, či sa jej vzhľadom na odstup času podarí jej pohľadávku vôbec vymôcť. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka dospela k záveru, že postupom okresného súdu bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto navrhuje, aby ústavný súd vo veci vydal tento nález:

„Okresný súd v Nitre v konaní vedenom pod čís. kon. 2 Rob 255/03 a č. k. 23 Cb 28/2003 porušil právo sťažovateľa – Jančík, spol. s r. o., so sídlom v D. N., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, priznané každému v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 500.000, Sk, ktoré je mu povinný zaplatiť porušovateľ, a to do 2 mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Sťažovateľka zároveň žiadala, aby jej bola priznaná úhrada trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak [§ 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde)].

Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu jednou zo zákonných podmienok pre prijatie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 235/03). Inými slovami to znamená, že ak pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd zistí, že už uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, nemôže sa už z tohto dôvodu na základe sťažnosti podanej podľa čl. 127 ústavy zaoberať opodstatnenosťou námietok o porušení základného práva zaručeného v ústave alebo v príslušnej medzinárodnej zmluve o ľudských právach a základných slobodách (*mutatis mutandis* I. ÚS 110/03).

Ústavný súd už judikoval, že v kontexte citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre včasnosť podania s'ťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03).

Na základe uvedeného sa lehota dvoch mesiacov na podanie s'ťažnosti podľa čl. 127 ústavy, ktorou sa namieta porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, počíta odo dňa, keď sa s'ťažovateľ mohol o porušení tohto základného práva dozvedieť. Začiatok zákonnej lehoty je teda v prípade tohto práva vymedzený subjektívne podľa možnosti s'ťažovateľa dozvedieť sa o jeho porušení. Posúdenie tejto „možnosti“ je vždy individuálne vzhľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu. Ústavný súd pritom prihliada tak na účel tohto základného práva, ako aj na účel predmetnej zákonnej lehoty.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (mutatis mutandis I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, I. ÚS 122/03, I. ÚS 167/03, I. ÚS 208/03). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania, a ktorý, čo sa týka oblasti občianskeho súdneho konania, vyjadruje predovšetkým záujem na tom, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (napr. PL. ÚS 25/01). Rovnako stabilnou súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu je názor, že účelom predmetnej zákonnej lehoty na podanie s'ťažnosti podľa čl. 127 ústavy je zabezpečiť rovnováhu medzi potrebou ochrany základných práv a slobôd na jednej strane a potrebou ochrany princípu právnej istoty na strane druhej (mutatis mutandis I. ÚS 22/02, I. ÚS 35/02, I. ÚS 188/03).

V prípade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sú však toto právo a princíp právnej istoty v istom zmysle a do istej miery totožné. Totožnosť predmetného práva a princípu právnej istoty je tu totožnosťou predmetu a účelu ochrany

poskytovanej ústavným súdom. Inými slovami, ochranou základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd zároveň chráni jeden konkrétny rozmer princípu právnej istoty; rozmer spočívajúci v nároku účastníka konania na odstránenie stavu právnej neistoty v dobe, ktorá nie je zbytočne, resp. neprimerane dlhá.

S prihliadnutím na uvedené východiská poskytuje ústavný súd ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zásadne vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo (mutatis mutandis I. ÚS 77/02, I. ÚS 86/02, I. ÚS 213/03).

Ústavný súd konštatuje, že v čase, keď bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, už bol odstránený stav právnej neistoty, v ktorom sa sťažovateľka nachádzala pred právoplatným skončením príslušného súdneho konania, a k porušovaniu označeného základného práva už nedochádzalo. Vec bola právoplatne skončená v časti týkajúcej sa istiny 14. januára 2004 a v časti týkajúcej sa príslušenstva pohľadávky a trov konania 2. augusta 2004, keď bol právnej zástupkyni sťažovateľky doručený rozsudok krajského súdu sp. zn. 15 Cob 23/04 z 30. júna 2004.

Sťažovateľka navyše namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy výlučne vo vzťahu k okresnému súdu, ktorý vo veci rozhodol 21. októbra 2003.

Predmetná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená až 29. novembra 2004 (podaná na poštu 26. novembra 2004), t. j. v čase, keď už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom. Ústavný súd pritom nezistil v obsahu sťažnosti sťažovateľky žiadnu skutočnosť alebo dôvod na to, aby zákonnú lehotu dvoch mesiacov počítal v danej veci až od 6. októbra 2004, keď bol právnej zástupkyni sťažovateľky na základe jej žiadosti doručený rozsudok okresného súdu s vyznačením doložky právoplatnosti.

Okrem toho, že sťažovateľka podala svoju sťažnosť v čase, keď porušenie jej základného práva už netrvalo, je z uvedeného zároveň zrejmé, že ju podala aj oneskorene.

Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 70/03) uviedol, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd.

Z týchto dôvodov bolo potrebné jej sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako návrh podaný oneskorene.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia je podmienené vyslovením porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa tou časťou sťažnosti, ktorou sa sťažovateľka domáha jeho priznania, nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2004